

კანონის და განკარგულებათა კრებული

ამიერკავკასიის სოციალისტური ფედერაციული საბჭოთა რესპუბლიკის
მუშათა და გლეხთა მთავრობისა.

1930 წლის ო ვ ლ ი ს ი ს 16.	№ 13 განყოფილება პირველი	ა/კსფსრ სახალ. კომისართა საბჭოს საქმეთა მმართვე- ლობის მიერ გამოცემული.
--------------------------------	------------------------------------	---

ზ ი ნ ა რ ს ი:

დადგენილებანი ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტისა და ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოსი.

- მუხ. 147. ხელის დამზადებისა და წყლით ჩამოტკიცების სამუშაოთა გაძლიერების ღონისძაბნათა შესახებ.
- „ 148. შრომის საგზაო ბეგარის დებულების დამტკიცებისა და სამოქმედოდ შემოღების შესახებ.
- „ 149. ა/კსფსრ შრომის კანონთა კოდექსის 75, 94, 96 და 131 მუხლების შეცვლისა და ამ კოდექსისათვის 97¹ მუხლის დამატების შესახებ.

დადგენილება ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი
კომიტეტისა.

- „ 150. საბჭოთა არჩევნებისათვის გამოცემული ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის ინსტრუქციის მე-15 მუხლისათვის შეწიშვნის დამატების შესახებ.

დადგენილებანი ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოსი.

- „ 151. „შინამრწველობისა და სარწავაო კომპერაციის თაობაზე“ გამოცემული სსრკ-ის სახალხო კომისართა საბჭოს 1930 წ. იქნის 2-ის დადგენილების განხორციელების შესახებ.
- „ 152. ა/კსფსრ შრომის სახალხო კომისარიატთან არსებული შრომის ბაზრის საბჭოს დებულების დამტკიცების შესახებ.
- „ 153. 1930 წლის შემოდგომის თესვის კამპანიის გეგმის შესახებ.
- „ 154. შემოდგომის თესვის კამპანიის ჩატარების საქმის განსაკუთრებული რწმუნებულის შესახებ.

დადგენილებანი ამიღარევებასის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის და ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოსი.

147. ხეტყის დამზადებისა და წყლით ჩამოტივტოვების სამუშაოთა გაძლიერების ღონისძიებათა შესახებ.

ამიერკავკასიის ცენტრალური ილმასრულებელი კომიტეტი და ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

1. ნება დაერთოს სოსოფლო საბჭოებს — იმ შემთხვევაში, როდესაც მოქალაქეთა საერთო კრების (სასოფლო ყრილობის) მიერ მიღებულია დადგენილება, რომლის თანახმადაც მთელი სოფელი თვითვალდების წესით იქისრებს შეასრულოს ფასით ხეტყის დამზადებისა და გამოტანის განსაზღვრული სამუშაო, სხვათა შორის, თავისი ჭაპანზიდების ძალით და აგრეთვე ჩამოტივტოვებით, და ამისათვის გაანაწილებს ამ დავალებას ცალკეულ მეურნეობათა შორის, — დაადგან იმ ცალკეულ მეურნებს, ვინც არ ასრულებს სოფლის ყრილობის ზემოაღნიშვნულ გადაწყვეტილებას, ჯარიმა აღმინისტრატიული წესით მისი ხელირი სამუშაოს ღირებულობის ხუთჯერადი რაოდენობის ფარგლებში, თანაც შეუფარდონ მას ქონების ვაჭრობით გაყიდვა, უკეთუ იგი თავს აარიდებს ჯარიმის გადახდას.

იმ კულაკური მეურნეობის კუთვნილი ჭაპანზიდებს ძალა, რომელიც არ ასრულებს თავის მოვალეობას ტყის გამოტანისა და ტყის ჩამოტივტოვების სფეროში, სასოფლო საბჭოს დადგენილებით, ჩამორთმეულ უნდა იქნეს ტყის დამზადების საჭიროებისათვის.

2. წინადადება მიეცეს სასოფლო საბჭოებს, უკეთუ მეურნეობათა ჯაუფები წინააღმდეგობას გაუშევენ ტყის დამზადებას და ტყის ჩამოტივტოვებას, აგრეთვე უარის იტყვიან აღნიშვნულ სამუშაოთა შესრულებაშე, აღმრან ხსნებული პირების წინააღმდეგ დავენა სისხლის სამართლის წესით სისხლის სამართლის კოდექსის სათანადო მუხლების თანახმად.

3. იმ საჯარიმო თანხებიდან, — რაც გადაპირდებათ ცალკეულ მეურნეობათ, რომელიც არ შეასრულებენ მოქალაქეთა საერთო კრების (სოფლის ყრილიბის) დადგენილებას მთელი სოფლის მიერ თვითვალდების წესით ტყის დამზადებისა და ხეტყის ჩამოტივტოვების სამუშაოთა შესრულების თაობაშე, — ოცდახუთი პროცენტი აუცილებლად უნდა გადაირიცხოს სოფლის ღარიბთა კომერციორებისა და კოლექტივიზაციის სათანადო ფონდებში, როგორც იმ შემთხვევაში, როდესაც ჯარიმა დადგებულია აღმინისტრატიული წესით (სოფლის საბჭოს მიერ), ისე იმ შემთხვევაში, როდესაც ჯარიმა დადგებულია სასამართლოს მიერ; ხოლო დაარჩენი სამოცდახუთმეტი პროცენტი უნდა მიიქცეს აღგილობრივი ბიუჯეტის შემოსავალში.

4. ნება დაერთოს ა/კსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების სახალხო კომისართა საბჭოებს, — იმ შემთხვევაში, როდესაც ჯარიმა ყველა სხვა

ხერხი ხეტყის დამზადებისა და ხეტყის ჩამოტივტივების საქმის მუშა-ძალით და ჭაპანზილვის ტრანსპორტით უზრუნველყოფისათვის, — შემოიღონ ხეტყის დამზადებისა და ხეტყის ჩამოტივტივების რაონიგბში ფასანი შრომისა და ჭაპანზილვის ბეგარა ხეტყის დამზადებისა და ხეტყის ჩამოტივტივების საჭიროებისათვის.

კულაკური ელემენტები გაიწვევიან სამუშაოდ შრომის შემცირებული სასუიდლით ადგილობრივი პირობების კვალობაზე.

ამიერკავკასიის ცენტრალური ორგანიზაციის კომიტეტის თავმჯდომარე ს. კასიანი.

ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს
თავმჯდომარის მოადგილე ა. ბეგზალიანი.

ამიერკავკასიის ცენტრალური ორგანიზაციის კომიტეტის მდევანი ს. იაკუბოვი.

1930 წ. ივლისის 3.

ტფილისი-სასახლე.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 181 №-ში 1930 წ. ივლისის 9-ხ.

14. შრომის საგზაო ბეგარის დებულების დამტკიცებისა და სამოქმედოდ შემოღების შესახებ.

ამიერკავკასიის ცენტრალური ორგანიზაციის კომიტეტი და ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა საბჭო აღენერენ:

1. დამტკიცებულ და სამოქმედოდ შემოღებულ იქნეს შემდეგი დებულება შრომის საგზაო ბეგარის შესახებ.

2. წინა მუხლში აღნიშნული შრომის საგზაო ბეგარის დებულების მოქმედება გაერცელებულ იქნეს მთლად ამიერკავკასიის სოციალისტური ფედერატიული საბჭოთა რესპუბლიკის ქალაქისა და სოფლის მოსახლეობაზე, შემდეგი ქალქების მოსახლეობის გამოყლებით:

ა) შერბაიჯანის სსრ-ში: ბაქოსი, განჯისა, ნუხისა, ზაქათლისა, კუბისა და ლენქვარანისა;

სომხეთის სსრ-ში: ერივანისა და ლენინაკანისა;

საქართველოს სსრ-ში: ტფილისისა, ბორჯომისა, ქუთაისისა, ფოთისა, ჭიათურისა, სოხუმისა, ბათუმისა, ახალციხისა, სიღნაღისა, თელავისა, გუდაუთისა, და ოჩიებირისა.

3. 1-ლ მუხლში აღნიშნული შრომის საგზაო ბეგარის დებულების სამოქმედოდ შემოღებისათვანავე:

ა) გაუქმებულ იქნეს ამიერკავკასიის ცენტრალური ორგანიზაციის კომიტეტისა და ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1927 წ. სექტემბრის 5-ის

დადგენილებით დამტკიცებული დებულება სოფლის მოსახლეობის შრომის საგზაო ბეგარის შესახებ (ა/ქსფსრ კან. კრ. 1927 წ. მე-17 №-ი, მუხ. 204 და 1929 წ. მე-14 №-ი, მუხ. 112);

ბ) ძალადაქარგულად ჩაითვალოს ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს დადგენილებანი: 1927 წ. სექტემბრის 5-ისა „სოფლის მოსახლეობის შრომის საგზაო ბეგარის დებულების დამტკიცების შესახებ“ (ა/ქსფსრ კან. კრ. 1927 წ. მე-17 №-ი, მუხ. 204) და 1929 წ. მარტის 4-სა „სოფლის მოსახლეობის შრომის საგზაო ბეგარის დებულების მოქმედების ქალაქებზე და ქალაქის ტაბის დასახლებულ ადგილებზე გავრცელების შესახებ“ (ა/ქსფსრ კან. კრ. 1929 წ. მე-8 №-ი, მუხ. 81).

4. წინადადება მიეცეს ა/ქსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტებს გამოსცენ, ერთი ოვის ვადაზე, დადგენილებანი იმ საკითხის თაობაზე, რაც შრომის საგზაო ბეგარის დებულებით მიუთხოვდებულია მათი გამგებლობის საგნებისათვის, და შეიტანონ რესპუბლიკების კანონმდებლობაში აღნიშნული დებულებიდან და ამა დადგენილებიდან გამომდინარე ცვლილებანი.

5. წინადადება მიეცეს ა/ქსფსრ გზატკეცილებისა, ყამირგზებისა და საავტომობილო ტრანსპორტის მთავარ სამმართველოს გამოსცეს, ერთი ოვის ვადაზე, შრომის საგზაო ბეგარის დებულების 28 მუხლით გათვალისწინებული ინსტრუქცია.

ამიერკავკასიის ცენტრალური
აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ს. კასიანი.

ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა
საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე ა. ბეგზადიანი.

ამიერკავკასიის ცენტრალური
აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ნ. იაკუბოვი.

1930 წ. ივნისის 3.

ტფილისი-სასახლე.

დ ე ბ უ ლ ე ბ ა

შრომის საგზაო ბეგარის შესახებ

1. შრომის საგზაო ბეგარა დაწესებულია:

ა) რესპუბლიკანური და ადგილობრივი მნიშვნელობის გზატკეცილებისა და ყამირგზებისა და აგრეთვე ამ გზების დამხმარე ნაგებობათა გაეკეთებისა, რემონტისა და წესირად შენახვისათვის საჭირო სამუშაოების შესასრულებლობად;

ბ) საერთო-საკავშირო მნიშვნელობის გზატკეცილებისა და ყამირგზებისა და საგზაო ნაგებობათა რემონტისათვის საჭირო სამუშაოების შესასრულებლობად,

უკეთ მათ დაზიანებასთან ბუნების სტიქიურ მოვლენათაგან დაკავშირებულია მოძრაობის შეწერების საფრთხე.

შენიშვნა. განსაკუთრებულ შემთხვევაში, როდესაც საერთო-საკავშირო გზატკეცილებისა და ყამირგზების ამა თუ იმ უბანს აქვს უაღრესი ეკონომიური მნიშვნელობა ადგილობრივი მოსახლეობისათვის, შეიძლება, იმ საერთო წესის გამონაკლისად, რაც გათვალისწინებულია ამა დღებულებით, შრომის საგზაო ბეგარზე გაწვეულ იქნეს ის მოსახლეობა, რომელიც უშუალოდ დაინტერესებულია ამ გზების წესიერად შენახვით, აგრეთვე საერთო-საკავშირო მნიშვნელობის გზების და საგზაო ნავებობათა გაეკთეთებისა, რემონტისა და წესიერად შენახვისათვის სპირო სამუშაოების შესასრულებლად.

ასეთ შემთხვევაში მოსახლეობის გაწვევა შრომის საგზაო ბეგარაზე შეიძლება მხოლოდ სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტის სპეციალური დაფენილებით.

2. შრომის საგზაო ბეგარის წესით შეიძლება შესრულებულ იქნეს მხოლოდ ისეთი სამუშაო, რაზედაც გამოიყენება არაკვალიფიციური მუშა-ძალა.

შენიშვნა. უკეთ შრომის ბეგარავალდებულ პირთა შორის არიან კვალიფიციური შრომის მუშები, რომელიც გამოიყენებიან გზის სამუშაოზე, არაკვალიფიციური სამუშაო, ბეგარავალდებული პირის თანხმობით, შეიძლება შეეცვალოს მას და გამოიყენებულ იქნეს მისი კვალიფიციური შრომა, სავალდებულო სამუშაო დღეების შემცირებით შრომის ლიერბულობის შესაბამისად.

3. შრომის საგზაო ბეგარა შეიცავს:

- მოქალაქეთა პირადი შრომით მონაწილეობას საგზაო სამუშაოებში;
- საგზაო სამუშაოთათვის მუშა-საქონლისა და საჭირო ქაპანზიდვის სატრანსპორტო საშუალებათა და ინვენტარის დათმობას.

საგზაო მუშაობაში შრომით მონაწილეობისა და მუშა-საქონლისა, სატრანსპორტო საშუალებისა და ინვენტარის ნატურად მიცემის ნაცვლად სათანადო ფულადი თანხის შეტანა შეიძლება ქეემოალნიშნულ შემთხვევაში და წესით.

4. შრომის საგზაო ბეგარაზე—ცალკეულ მოქალაქეთა პირადი შრომით მონაწილეობისათვის (მე-3 მუხლის „ა“ ლიტ.)—გაწვევა, ამა დადგენილების მე-5 მუხ. განსაზღვრულ გამონაკლისთა გარდა, ყველა მოქალაქე მარჩობითი სქესისა ასეით 18 წლიდან 55 წლამდე.

5. საგზაო მუშაობაში შრომით მონაწილეობისათვის არ გაიწვევა:

ა) ის პირი, რომელმაც ავალმყოფობისა თუ დაშავების გამო დაკარგა შრომის უნარი სამუდამოდ ან დროებით;

ბ) ის პირი რომელიც ნამდებოდ სამხედრო სამსახურშია წითელი არმიის მუდმივ ან ცვალებად ნაწილში და წითელ ფლოტში;

გ) ის პირი, რომელიც მუდმივ სამსახურშია სახელმწიფო, საზოგადოებრივ და კოოპერატიულ დაწესებულებასა და საწარმოში;

(დ) მუშა სახელმწიფო, კონპერატიული და კერძო საწარმოსი და ამბოქარი;
 ე) ის პირი, რომელიც განთავისუფლებულია საგზაო მუშაობაში შრომითი
 მონაწილეობისაგან სხვა პატივსაცემი მიზნზთ, ა/კსუსრ შედგენილოში შემცვალი-
 რესპუბლიკების კანონმდებლობის წესისამებრ.

შენიშვნა. ამა მუხლის „გ“ და „დ“ პუნქტებში აღნიშნული პირები
 გაიწვევენან შრომის საგზაო ბეგარაზე მხოლოდ იმ შემთხვევაში, ჟეკიუ მათ
 აქვთ საქუთარი სასოფლო მეურნეობა, ხოლო მათ საგზაო მუშაო-
 ბაში პირადი შრომით მონაწილეობა შეეცვლებათ ფულადი გადა-
 სახადით.

6. საგზაო მუშაობაში შრომითი მონაწილეობა საოპერაციო წლის განმავ-
 ლობაში, რაც თოთო პირზე მოდის, არ შეიძლება აღემატებოდეს შეიძი დღის-
 სამუშაო დატემირთვის საგადანაცემო დებულების ნორმების მიხედვით.

შენიშვნა 1. მე-7 მუხლის მეორე ნაწილში აღნიშნული პირები შე-
 იძლება გაწვეულ იქნენ საგზაო მუშაობაში შრომითი მონაწილეობისათვის
 ვადით 14 დღემდე წელიწადში.

შენიშვნა 2. ა/კსუსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების
 კანონმდებლობით შეიძლება დადგენილ იქნეს შეღავთები ცალკეული რა-
 იონებისა და კატეგორიების მოსახლეობისათვის იმ მხრით, რომ შეეტყორ-
 დეს მას ამა მუხლში აღნიშნული სამუშაო დღეების უკიდურესი რიცხვი.

7. შრომის საგზაო ბეგარის გამოყენებით განსახორციელებელ საგზაო სა-
 მუშაოთა წლიური გეგმებით (მუხ. 25) გათვალისწინებული სამუშაო დღეების
 საერთო რიცხვი, რაც სათანადო ადგილის მოსახლეობაზე მოდის, განაწილდება,
 მე-6 მუხლში აღნიშნული ფარგლების მიხედვით, ყველა ბეგარავალდებულ პირთა
 შორის თანაბრობით.

ის პირი, რომლის მეურნეობაც ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახა-
 დით იბეგრება ინდივიდუალური წესით, ან რომელიც სახელმწიფო საშემოსავლო
 გადასახადს მე-3 №-ის განრიგებით იხდის, გაიწვევა საგზაო მუშაობაში შრო-
 მითი მონაწილეობისათვის ისეთი ვარაუდით, რომ მის სამუშაო დღეთა რიცხვი
 ერთი-ორად აღემატებოდეს დანარჩენი მოსახლეობის სამუშაო დღეთა რიცხვს.

8. შრომის საგზაო ბეგარაში მონაწილეობის მისაღებად — საგზაო ორგა-
 ნოებისათვის მუშა-საქონლისა, საჭირო ჭაბანზილვის სატრანსპორტო საშუა-
 ლებისა და ინვენტარის (მუხ. 3, პუნ. „ბ“) გადაცემით — გაიწვევა ყველა კოლექ-
 ტიური და ინდივიდუალური მეურნეობა, კერძო საგაჭრო და სამრეწველო სა-
 წარმო, სასიფლო-სამეურნეო საწარმოო კონპერატიული ამხანაგობა და არტელი,
 რომელიც ფაქტურად სარგებლობს სათანადო გზებს.

9. საგზაო ორგანოებისათვის გადაცემისაგან განთავისუფლდება:

- ა) მუშა-საქონელი ოთხწლისაზე უმცროსი;
- ბ) ჯიშიანი საქონელი, რომელიც რეგისტრირებულია არსებული წესით;
- გ) დაავადებული მუშა-საქონელი, რომელსაც მუშაობა არ შეიძლიან, ან
 რომელიც საეტერინარ ზედამხედველობის ორგანოების განკარუგლებით გან-
 ცალკევებულ უნდა იქნეს; აგრეთვე ოთხეტები საქონელი იმ აღგილებიდან, სადაც

შემოღებულია საეკრანიარო კარანტინი, უკეთუ საგზაო ბეგარის წესით ეს საქონელი უნდა გაიგზავნოს კარანტინისაგან თავისუფალ რაიონში;

(დ) ის მუშა-საქონელი, რომელიც განთავისუფლებულია საგზაო ორგანოებისათვის გადაცემისაგან ა/ქსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკის კანონმდებლობის წესით.

10. იმ მუჯრენობის მუშა საქონელი, სატრანსპორტო საშუალებითურთ, რომლის შეფერენილობაშიც შრომისუნარისი პირი არ მოიპოვება, ან იმ მუჯრენობისა, რომლის შეცემიც განთავისუფლებულ არიან საგზაო მუშაობაში პირადი შრომით მონაწილეობისაგან, გამოიყენება უპირატესად მსუბუქ სამუშაოზე და ისე, რომ საქონელი თვითეულ შემთხვევაში სახლის გარედ არ დარჩეს ერთ დღედალმეზე მეტი ხნით; ამისთანვე, საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალებათა გამყოლი უნდა დაინიშნოს პატრონის ამორჩევით.

11. უკეთუ საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალებათა გამყოლი პირის პირადი შრომის გამოყენება საგზაო მუშაობაში სხვა ფორმით, ამ მუშაობის პირობების გამო, შეუძლებელია. მას ის დრო, რასაც იგი საქონლის გაყოლის მოანდომებს, ჩაეთვლება პირად შრომითს მონაწილეობად (მუხ. 3, პუნ. „ა“), ხოლო მე-6 მუხლით გათვალისწინებულ ფარგლებში.

12. შრომის საგზაო ბეგარა ამა დაბეჭულების მე-3 მუხლის „ბ“ პუნქტში აღნიშნული ფორმით არ შეიძლება აღმატებოდეს შეიდ დღეს ერთ ულელ საქონელზე საგადანაკვეთო დებულების ნორმების თანახმად გამოანგარიშებული დატვირთვის მიხედვით.

შენიშვნა. ინდივიდუალური წესისამებრ ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით დაბეგრილი მეურნეობა შეიძლება გაწვეულ იქნეს შრომის საგზაო ბეგარაზე მე-3 მუხლის „ბ“ პუნ. აღნიშნული ფორმით ვადით 14 დღემდე წელიწადში თვითეულ ულელ მუშა-საქონელზე.

13. ინდივიდუალური და კოლექტური სასოფლო მეურნეობა (კომშუნა, სასოფლო-სამეურნეო არტელი და საერთო ძალით მიწის დამშუავებელი ამხანაგობა, სადაც მუშა-საქონელი განსაზოგადოებულია) შრომის საგზაო ბეგარაზე გაიწვევა ამა დებულების მე-3 მუხლის „ბ“ პუნ. აღნიშნული ფორმით მხოლოდ იმ შემთხვევაში, უკეთუ მას ფაქტიურად ჰყავს მუშა-საქონელი და ძევს ჭაპანზიდვის სატრანსპორტო საშუალებანი, —ამ მუშა-საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალებათა ხელთქონებული რაოდენობის მიხედვით.

14. სასოფლო-სამეურნეო კომპრატიული საწარმოო ამხანაგობა და არტელი, აგრეთვე კერძო სავაჭრო, სამრეწველო და სხვა საწარმო შრომის საგზაო ბეგარაზე გაიწვევა როგორც მაშინ, უკეთუ მას ჰყავს საკუთარი მუშა-საქონელი და აქვს ჭაპანზიდვის სატრანსპორტო საშუალებანი, ისე უამისოდაც, ხოლო იმ აუცილებელი პირობით, რომ საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალებათა მიცემის ნაცვლად, იგი შეიტანს ფულიდ თანხას ამა დებულების მე-16 მუხლში აღნიშნული წესების მიხედვით.

შენიშვნა. უკეთუ კერძო სამრეწველო ან სავაჭრო საწარმო ეკუთხნის ისეთ პირს, რომელსაც აქვს სოფლის მეურნეობა, შრომის საგზაო ბეგარა მუშა-საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალებათა მიცემის ფორ-

მით დაეკარსება მას როგორც ამა მუხლისა, ისე ამა დებულების მე-13 მოხვდის წესით.

15. შრომის საგზაო ბეჭარის გამოყენებით ვანსახორციელდებელ საგზაო სამუშაოთა წლიური გამებით (მუხ. 25) გათვალისწინებული დღე-საზიდავების საერთო რიცხვი, რაც სათანადო ადგილის მეურნეობაზე მოდის, განაწილდება პროპორციულად კველა ინდივიდუალურ და კოლექტურ მეურნეობათა შერჩის ამ მეურნეობების მუშა-საქონლისა და საჭირო კაპაციიდების სატრანსპორტო საშუალებათა ხელთქონებული რაოდენობის მიხედვით. ინდივიდუალური წესისა-მებრ ერთობინი სასოფლო-სამეურნეო გადასხადით დაბეგრილი მეურნეობანი შრომის საგზაო ბეჭარაზე გაიწევეთან შე-3 მუხლის „ბ“ პუნ. ოღნიშნული ფორ-მით ისეთი ვარაუდით, რომ მათი დღე-საზიდავების რიცხვი ერთო-ორად აღე-მატებოდეს დანარჩენ მეურნეობათა დღე-საზიდავების რიცხვს.

16. ამ დებულების მე-14 მუხლში აღნიშნულ ორგანიზაციებს, მუშა-სა-
ქონლისა და სატრანსპორტო საშუალებათა გადაცემის ნაცვლად, შეაქვთ, სათა-
ნადო წლიურ გეგმებში გათვალისწინებულ საგზაო სამუშაოთა მოცულობის
მიხედვით, სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტების დაღვენილებების თანახ-
მად, ფულადი გადასახდელი: სასოფლო-სამეურნეო კომერჩიულ ამხანაგობებსა-
და არტელებს არა უმეტეს მათვების სათანადო სამეურნეო წელს გამოანგარი-
შებული ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახდის 15%-სა, ხოლო კერძო
საგადაცემო და სამრეწველო საჭარბოთ — არა უმეტეს მათ მიერ სათანადო წელს
გადასახდელი სარეწაო ან საშემოსაელო გადასახდის 50%-სა.

17. არ შეიძლება:

ა) იმ მოქალაქეებს გაწევეთ საგზაო მუშაობაში პირადი ზრომით მონაწილეობისათვის, რომლის საცხოვრებელი ადგილი დაშორებულია აღნიშნულ სამუშაოებზე 8 კილომეტრზე მეტი მანძილით;

8) მუშა-საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალებათა გადაცემა, უკეთო მასალების ზიდვა ან სხვა მუშაობა სწარმოებს 20 კილომეტრზე უფრო დაშორებით საქონლის პატრონის საცხოვრებელი აღიღიანა.

შენიშვნა. აბა მუხლის „ა“ პუნქტში აღნიშნული ფარგალი, ა/კსუსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების კანონმდებლობის ქვეთ, შეიძლება გადაღებულ იქნეს 15 კილომეტრამდე, ხოლო იმ აუცილებელი პირობით, რომ ბევრარაზე გაწვეულ სამუშაოების აღვილას ღამის გასატარებლად საჭარბე მიეცეთ.

18. ას შეიძლება სოფლის მოსახლეობის შრომის საგზაო პერვანაზე გაწვევა ინტენსიურ სასოფლო-სამეცნიერო სამუშაოთა პერიოდში, გარდა ამა დებულების 1-ლი მუხლის „ბ“ პუნქტში აღნიშვნული შემთხვევებისა და აგრძელების იმ შემთხვევასა, როდესაც საჭიროა ბუნების სტიქიურ მოვლენათაგან დაზიანებული რეპსუბლიკუნური და ადგილობრივი მნიშვნელობის გზატკეცილებისა და ყამირგზების სასტრატეგიული დოკუმენტისა და როდესაც აუცილებლად საგირია წინასწარი მუშაობის წარმოება ასეთი დაზიანების თავიდან ასაცილებლად.

19. როდესაც ამ თუ იმ აღგილის სტარისად არის დასაქირავებელი მუშა-ძალა და მუშა-საქონელი — სატრანსპორტო საზოგადებითური — და ეს ადრ-

კიცებულია ა/ქსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების კანონმდებლობაში გათვალისწინებული წესისამებრ, შრომის საგზაო ბეგარავალდებულ პირთ და მეურნეობათ უფლება ეძლევათ შესცვალონ პირადი შრომით მონაწილეობა და ამა დებულების მე-3 მუხლის „ბ“ პუნქტით დადგენილი ბეგარა სათანადო ფულადი გადასახდელით.

შრომის საგზაო ბეგარის ნაცვლად გადასახდელი ფულადი თანხის ნორმები განისაზღვრება ამა თუ იმ ადგილს არსებული მუშა-ხელისა და მუშა-საქონლის ფასების შესაბამისად — ა/ქსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების კანონმდებლობის წესისამებრ.

20. უკეთ შრომის საგზაო ბეგარავალდებული პირი დანიშნულ დროს და ადგილს არ გამოცხადდება, აგრეთვე უკეთ მეურნეობა არ გასცემს მუშა-საქონელს საჭირო კაპანზიდების სატრანსპორტო საშუალებითურთ, გაცდენილი სამუშაო დღეები და დღე-საზიდაცები გადაიტანება ფულზე მე-19 მუხლის მე-2 ნაწილით დადგენილი ნორმების მიხედვთ, რაც გადაპირდება ბეგარავალდებულ პირს და მეურნეობას გადასახადთა გადახდევინების დებულების წესების თანახმად.

იმავე წესების მიხედვით გადახდევინებულ იქნება ა/ქსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების კანონმდებლობის წესისამებრ დადგენილ ვადაზე შეუტანელი თანხები, რაც უნდა გადაეხადნათ შრომის საგზაო ბეგარავალდებულ ორგანიზაციებს, პირებს და მეურნეობებს იმის გამო, რომ მათ პირადი შრომითი მონაწილეობა და ამა დებულების მე-3 მუხლის „ბ“ პუნქტით გათვალისწინებული ნატურალური ბეგარა შეეცვალათ ფულადი გადასახადით (მე-16 და 19 მუხ.).

შრომის საგზაო ბეგარის შესრულებაზე უარისთვე გამოიწვევს, აღნიშნული ფულადი გადასახდელის გარდა, პასუხისმგებლობას ა/ქსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების სისხლის სამართლის ქოდექსების სათანიდო მუხლების თანახმად.

21. ამა დებულების მე-5 მუხლის შენიშვნისა და მე-16, 19 და 20 მუხლების თანახმად შემოსული თანხები ჩაირიცხება სათანადო საგზაო სამუშაოთა მშარმოებელი ორგანიზაციის შემოსავალში და იმ თანხების ხარჯვა შეიძლება ისეთი მშენებლობის მიზნებზე, რაც განხორციელებულ უნდა იქნეს შრომის საგზაო ბეგარის გამოყენებით.

შენიშვნა. აღნიშნული სახსარის გადახდევინებისა, შენახვისა, აღნესებისა და ხარჯვის წესი განისაზღვრება ა/ქსფსრ ფინანსთა სახალხო კომისარიატის ინსტრუქციით.

22. საგზაო სამუშაოებზე გაწვეული მოსახლეობის შრომის ან საქონლის გამოყენება არაპირდაპირი დანიშნულებასამებრ ან ამა დებულებაში გათვალისწინებული წესების დარღვევით გამოიწვევს დამნაშავე თანამდებობის პირთათვის პასუხისმგებლობას ა/ქსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების სისხლის სამართლის ქოდექსების იმ თავის სათანადო მუხლების თანახმად, რომლითაც გათვალისწინებულია თანამდებობრივი დანაშაულობანი.

ეს განაშილება მოხდება ა/კსფსრ შედეგენილობაში შემავალი რესპუბლიკუ-
ბის კანონმტკბლობით განსაზღვრული წესისაშემცრ.

შენიშვნა. გ. ების ის უბნები, რომლებიც შრომის საგზაო ბეგარის შეფარდების რაღისუსის გარეშე მდებარეობს, ინახება მთლად სათანადო ბიჯურტებში გადატერლი ფულადი ასიგურებით.

24. შრომის საგზაო ბეგარის ბეგარავლდებული პირები და მეურნეობები შეასრულებენ ნაჭრობითი მუშაობის პრიციპებს, ე. ი. ბეგარავლდებულ პირს თუ მეურნეობას დაეკისრება განსაზღვრული მოცულობისა და ოვისების საგზაო სამუშაო, რაც გამოიანგარიშება საგადანაკვეთო დებულების ნორმების მიხედვით და ზემოაღნიშვნული წესების შესაბამისად.

25. Տերմոնի Տագծակ Եղբարա ցատվառութիւնը պահպան ունდա օյնեց մի Տագծակ Սամակառածա Ըլուր Հյշմեծի, և ապ ցանսաթոր Կոյլե Եղելու ամ Եղբարու Շետար- գրքիութ.

ეს გეგმები შემუშავდება გზათამშენებლობის სათანადო სახარჯთალრიცხვო
განზრაბაზულებებთან ერთად: რესპუბლიკის მნიშვნელობის გზებისათვის—
ა/ქსტარ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების გზატეტყილებისა, ყმირ-
გზებისა და საკურომობილო ტრანსპორტის სამართლელობის მიერ, ხოლო აღ-
გილობრივი მნიშვნელობის გზებისათვის—საოლქო და სამაზრო აღმასრულებელი
კომიტეტების მიერ (ავტონომიური რესპუბლიკებისა და ოლქების ცენტრალური
აღმასრულებელი კომიტეტების მიერ) და დამტკიცდება არსებული საერთო წე-
სისამებრ.

საგზაო სამუშაოთა წლიური გეგმებით გათვალისწინებულ უნდა იქნეს გზათამშენებლობისათვის საჭირო სამუშაო ღლებისა და ღლე-საზიდავების საერთო რაოდენობა და მათი განაწილება მომსახურეობის გასაწევ უბნებს შორის (მუხ. 23); გეგმის შესაბამისად ხარჯთაღრიცხვებში უზრუნველყოფილ უნდა იქნეს ხარჯები სამუშაოთა ორგანიზაციისა, ტეხნიკური ზედამხედველობისა, საგზაო ინსტრუმენტების შეძენისა და სხვა ღონისძიებებთან დაკავშირებულ საჭიროებათათვის.

შენიშვნა. საგზაო სამუშაოთა წლიური გეგმების შედეგების დროს ვა-
რაულში მიღლება 15% -დე სამუშაო დღე და დღე-საზიდავი იმ გაუფალის-
წინებელ სამუშაოთავის, რაც დაკავშირებულია ბუნების სტიქიურ მოვ-
ლენათაგან მიყენებულ ზიანთან.

26. საგზაო სამუშაოთა ორგანიზაცია,—შრომის საგზაო ბეჭარის გამოყენებით ამა დებულებისა და დამტკიცებული წლიური გეგმის საფუძვლებზე,—დაეკისრება არგაილობრივ საგზაო ორგანოებს.

27. შრომის საგზაო ბეჭარაზე მოსახლეობის გაწვევა იმ დრომდე, ვიდრე განხორციელებულ არ იქნება წლიური გეგმებით გათვალისწინებული საორგანი-

ზაციო ღონისძიებანი, რაც უზრუნველყოფს მუშა-ძალისა და კაპანზილების ძალის წესიერ და ნაყოფიერ გამოყენებას,—არ შეიძლება.

28. საერთო მეთვალყურეობას შრომის საგზაო ბეგარის ჩატარებისათვის ანხორციელებენ საოლქო და სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტები (ავტონო-მიური რესპუბლიკებისა და ოლქების ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტე-ტები).

ა/ქსფსრ გზატეცილებისა, ყამირგზებისა და საგტომობილო ტრანსპორტის მთავარ სამართველოს უფლება აქვს გამოსცეს, ა/ქსფსრ ფინანსთა სახალ-ხო კომისარიატთან შეთანხმებით სათანადო შემთხვევაში, წესები და ინსტრუქ-ციები ამა დებულების შეფარდებისათვის.

29. ა/ქსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების მთავრობანი გა-მოსცემენ დადგენილებებს, რომლებითაც გადაწყდება ის საკითხები, რაც ამა დებულებით მიკუთხნებულია აღნიშნული რესპუბლიკების კანონმდებლობისათვის, აგრეთვე რომლებითაც განისაზღვრება წესი შრომის საგზაო ბეგარავალდებული მოსახლეობისა და მუშა-საქონლის აღნუსხვისა, ცალკეულ დასახლებულ პუნქ-ტებს შორის წლიური გეგმებით გათვალისწინებულ საგზაო სამუშაოთა განა-წილებისა და სამუშაოებზე ცალკეულ მეურნეობათა და პირთა განწესების შე-სახებ.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 188 №-ში 1930 წ. ივლისის 16-ს.

149. ა/ქსფსრ შრომის კანონთა კოდექსის 75, 94, 96 და 131 მუხლების შეცვლისა და ამ კოდექსისათვის 97¹ მუხლის დამატების შესახებ.

„შეიდსაათიანი სამუშაო ღლის შესახებ“ გამოცემული სსრკ-ის ცენტრა-ლური აღმასრულებელი კომიტეტისა და სახალხო კომისართა საბჭოს 1929 წ. იანვრის 2-ის დადგენილების თანახმად (სსრკ კან. კრ. 1929 წ. მე-4 №-ი, მუხ. 30) ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და ა/ქსფსრ სა-ხალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

1. ა/ქსფსრ შრომის კანონთა კოდექსის 75, 94, 96 და 131 მუხლები მიღე-ბულ იქნეს შემდეგი რედაქციით:

„მუხ. 75. იმ მოზარდს, რომელიც მიიშვება ნაჭრობით სამუშაოზე, ხელ-ფასი ასეთი სამუშაოს შესრულებისათვის მაცეცემა მოზრდილთათვის არსებული ნაჭრობითი შეფასების თანაბრად, თანაც ირი საათისათვის დანამატის მიცე-მით მისი სატარიფო ქსელის თანახმად.“

უკეთ მოზარდი მიშვებულია ნაჭრობით სამუშაოზე შეიდსაათიან სამუ-შაო დღეზე გადაყანილ საჭარმოში, მას დანამატი მიეცემა ერთი საათისათვის მისი სატარიფო ქსელის თანახმად.“

„მუხ. 94. ნორმალური სამუშაო დროის ხანგრძლიობა როგორც წარმოებაში, ისე წარმოებისათვის საჭირო დამზმარე სამუშაოებზე, არ შეიძლება აღემატებოდეს რეა საათს.

არსებული წესისამებრ შეიღისათიან სამუშაო დღეზე გადაყვანილ წარმოებითს საწარმოში ნორმალური სამუშაო დროის ხანგრძლიობა (მისავალ გზებზე წარმოებული მუშაობის გამოკლებით) არ შეიძლება აღემატებოდეს შეიღ საათს.

შენიშვნა. ა.ქ. შრომის სახალხო კომისარიატს უფლება აქვს, ამიერკავკასიის პროფესიონალურ კავშირთა საბჭოსთან შეთანხმებით, დააწესოს იმ პასუხისმგებელი პოლიტიკური, პროფესიონალური და საბჭოთა მომუშავეების კატეგორიები, რომელთა შრომაც არ განისაზღვრება 94 მუხლის აღნიშნული დროით“.

„მუხ. 96. 94 და 95 მუხლებში აღნიშნული სამუშაო დროის ხანგრძლიობა ლამის მუშაობისათვის შემცირდება ერთი საათით.

საცდლადო სამუშაოზე ან შეუწყვეტელ მორიგეობაზე სამუშაო დროის ხანგრძლიობა ლამის საათებში ეთანაბრება დღიურ ხანგრძლიობას; ამსათანავე, ასეთ შემთხვევაში სასყიდელი ლამით ნამუშევარი თვითეული საათისათვის დიდდება: ლამის ერთი საათისათვის სასყიდელი გაიცემა როგორც დღის ერთი საათის რეა მეშვიდედისათვის (94 მუხ. პირველი ნაწილი), შეიღ მეექვედისათვის (94 მუხლის მეორე ნაწილი) და ექვსი მეხუთედისათვის (95 მუხ.)—შესაბამისობით.

ნაკრობითა მუშაობისათვის ასეთ შემთხვევაში მუშა მიიღებს ლამის თვითეულ საათში, ნაკრობითი ხელფასის გარდა, აგრეთვე: ის პირი, რომლის ნორმალური სამუშაო დრო რეა და შეიღ საათია,—მისი კატეგორიის საათობითი განაკვეთის ერთ მეშვიდედს; ის პირი, რომლის ნორმალური სამუშაო დრო ექვსი საათია,—ერთ მეხუთედს.

შენიშვნა. ლამის დრო ითვლება სალაშოს ათი საათიდან დილის ექვს საათამდე.“

„მუხ. 131. ორსულთა და მაწოვებელთა ლამით მუშაობა და ზედმეტი მუშაობა არ შეიძლება.

შენიშვნა. შეიღ საათიან სამუშაო დღეზე გადაყვანილ საწარმოში ლამის საბუშაოზე არ მიიშვება ორსული დედაკაცი, დაწყებული ორსულობის მეექვსე თვითდან, და აგრეთვე მაწოვებელი დედაკაცი მაწოვობის პირველი ექვსი თვის განმავლობაში.“

2. ა/კსფსრ შრომის კანონთა კოდექსს დაემატოს 97¹ მუხლი შემდეგი რედაქციით:

„მუხ. 97¹. ისეთ შეუწყვეტელ წარმოებაში, რომელიც არსებული წესისამებრ გადაიყვანება შეიღისათიან სამუშაო დღეზე, და სადაც, ტეხნიკური პირობების გამო, შეუძლებელია ყოველდღიური შეიღისათიანი მუშაობის შემოღება,—დამჭირავებლისა და სათანადო პროფესიონალური კავშირის შეთანხმებით და შრომის ორგანოს ნებართვით, — შეიძლება შემოღებულ იქნეს მუშაობის სხვა

წესი, ხოლო იმ პირობით, რომ ნორმალური სამუშაო დღის საშუალო ხან-გრძლივია შეიძ საათს არ აღმატებოდეს“.

ამიერკავკასიის ცენტრალური ოლმასრულებელი
კომიტეტის თავმჯდომარე ს. კასიანი.

ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა
საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე ა. ბეგზადიანი.

ამიერკავკასიის ცენტრალური ოლმასრულებელი
კომიტეტის მდიგარი ს. იაკუბოვი.

1930 წ. ივლისის 13.

ტფილისი—სასახლე.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 189 №-ში 1930 წ. ივლისის 17-ს.

დადგენილება ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა.

150. საბჭოთა არჩევნებისათვის გამოცემული ამიერკავკასიის ცენტრალური ოლმასრულებელი კომიტეტის ინსტრუქციის მე-15 მუხლისათვის შენიშვნის დამატების შესახებ.

ამიერკავკასიის ცენტრალური ოლმასრულებელი კომიტეტი ადგენს:

საბჭოთა არჩევნებისათვის გამოცემული ამიერკავკასიის ცენტრალური ოლმასრულებელი კომიტეტის ინსტრუქციის მე-15 მუხლს (ა/ქსფსრ კან. ქრ. 1927 წ. 22 №-ი, მუხ. 244) დამატების შენიშვნა შემდეგი შინარსისა:

„შენიშვნა. ა/ქსფსრ შედეგნილობაში შემავალი რესპუბლიკების და აგრეთვე ავტონომიური რესპუბლიკებისა და ოლქების ცენტრალური ოლმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმებს უფლება აქვთ ცალკეულ შემთხვევაში აღუდგინონ ხოლმე საარჩევნო უფლებანი მე-15 მუხლში ჩამოთვლილ პირთ, თუნდაც მათ სამი წლის შრომის სტაჟი არა პქნდეთ, უკეთ დაცულ იქნება ყველა სხვა პირობა, რაც აღნიშნულია მე-15 მუხლში“.

ამიერკავკასიის ცენტრალური ოლმასრულებელი
კომიტეტის თავმჯდომარე ს. კასიანი.

ამიერკავკასიის ცენტრალური ოლმასრულებელი
კომიტეტის მდიგარი ს. იაკუბოვი.

1930 წ. ივლისის 3.

ტფილისი—სასახლე.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 181 №-ში 1930 წ. ივლისის 9-ს.

**დადგენილებანი პ/კს სარ სახალხო კომისართა
საბჭოსი.**

№ 259.

151. „შინამრეწველობისა და სარეწაო კოოპერაციის თაობაზე“ გამოცემული სსრკ-ის სახალხო კომისართა საბჭოს 1930 წ. ივნისის 2-ის დადგენილებასთან დაკავშირებით („სსრკ ცენ. აღმ. კ-ტისა და სრულიად რუსეთის ცენ. აღმ. კ-ტის იზევსტია“ 1930 წ. ივნისის 18-სა) ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს:

1. წინადადება მიეცეს ა/კსფსრ ფინანსთა სახალხო კომისარიატსა და ა/კსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების მთავრობათ დაუყოვნებლივ მოსპონ შინამრეწველთა და მათ შენაერთთა გადასახადით დაბეგრის თაობაზე მომზედი კანონების ყოველგვარი დარღვევა, კერძოდ — მათი ბრუნვის გადამეტებულად გამოანგარიშება, იმ ქონების აწერა და შექვრა, რაზედაც გადახდევინების მიქევევა აკრძალულია, და აგრეთვე ქონების აწერა და შექვრა ისეთ გადასახდელთა უზრუნველსაყოფად, რომელთა გადახდის ვადაც ჯერ არ დამდგარა, და სხვ.

2. მიენდოს იმავე რესპუბლიკების სახალხო კომისართა საბჭოებს — წინადადება მისცენ საპროცესორო ზედამხედველობის ორგანოებს უცილობლად აძლიონ ხოლმე ბასულისგებაში ყველა ის პირი, ვინც დაარღვევს შინამრეწველთა და მათ შენაერთთა გადასახადით დაბეგრის შესახებ არსებულ კანონებს.

3. ის საშინამრეწველო და სახელონი სარეწაოები, რომელთაც ორი დაქირავებული მუშა და ორზე მეტი ოჯახის წევრი ჰყავთ, სარეწაო გადასახადით დაბეგრიდან ბრუნვასთან პრიცენტული შეფარდებით — გადაყვანილ იქნებ პირადი რეწაობის მეოთხე კატეგორიის მტკიცე განაკვეთით დაბეგრიზე და გადასახადის განაკვეთი დაწესებულ იქნეს 36 მანეთიდან 144 მანეთამდე შემდეგი ზოლების მიხედვით:

ა) საშენო მასალის დამუშავება, როგორიც არის: აგური, კირი, კრამიტი, გაჯი, ხეტყის მასალა და სხვ.

ბ) თევზის სარეწაოები;

4. თევზისპერის რეწაობისათვის მუშების — დაუქირავებლად, ხოლო ოჯახის ორზე მეტი წევრის დახმარებით — დაწესებულ იქნეს მთლად ა/კსფსრ-ში საერთო განაკვეთი — 16 მან.

შენიშვნა. განაკვეთების გადასინჯვამდე შეტანილი გადასახადის თანხა არ დაიბრუნება.

5. წინადადება მიეცეს ა/კსფსრ ფინანსთა სახალხო კომისარიატს გააუქმოს დადგენილება — იმ მეავეჯე შინამრეწველთა დაბეგრის შესახებ ბრუნვასთან

პროცენტული შეფარდებით, რომელნიც მუშაობენ ერთი დაქირავებული მუშას ან ოჯახის მოზრდილი წევრის დახმარებით.

6. შინადადება მიეცეს ა/კსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების სახალხო კომისართა საბჭოებს, ა/კსფსრ ფინანსთა სახალხო კომისარიატს და ა/კსფსრ სახალხო მეურნეობის უმაღლეს საბჭოს დააჩქარონ ყველა იმ ორნისძიების განხორციელება, რაც გამომდინარეობს სსრკ-ის სახალხო კომისართა საბჭოს 1930 წ. ივნისის 2-ის დადგენილებითან „შინამრეწველობისა და სარეწაო კოოპერაციის შესახებ“.

ა/კსფსრ სახალხო კომისართა
საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე ა. ბეგზადიანი.

ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს
საქმეთა მმართველის თან. დრ. ალ. ა. ბანოვიჩი.

1930 წ. ივნისის 27.

ტფილისი—სასახლე.

გამოქვეყნებულია „ზარია კოსტოკა“-ს 179 №-ში 1930 წ. ივლისის 7-ს.

260.

152. ა/კსფსრ შრომის სახალხო კომისარიატთან არსებული შრო-
მის ბაზრის საბჭოს დებულების დამტკიცების შესახებ.

ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს:

დმტკიცებულ იქნეს შემდეგი დებულება ა/კსფსრ შრომის სახალხო კომი-
სარიატთან არსებული შრომის ბაზრის საბჭოს შესახებ.

ა/კსფსრ სახალხო კომისართა
საბჭოს თავმჯდომარის მიადგილე ა. ბეგზადიანი.

ა/კსფსრ სახალხო კომისართა
საბჭოს საქმეთა მმართველის თან. დრ. ალ. ა. ბანოვიჩი.

1930 წ. ივლისის 8.

ტფილისი—სასახლე.

**დებულება ა/კსფსრ შრომის სახალხო კომისარიატთან
არსებულ შრომის ბაზრის საგზოს შესახებ.**

1. რათა უზრუნველყოფილ იქნეს სამეურნეო ორგანოებისა და პროფესიო-
ნალური კავშირების გავლენა სახალხო მეურნეობის სხვადასხვა დარგისათვის
მუშა-ძალის მომარაგების საქმეში, რათა შეკავშირებულ იქნეს სამეურნეო ორ-

განოებისა, პროფესიონალური კავშირებისა და ა/ქსფსრ შრომის სახალხო კომისარიატის მოქმედება ამ სფეროში და რათა, საერთოდ, გაუმჯობესებულ იქნეს შრომის ბაზრის ორგანიზაცია, — ა/ქსფსრ შრომის სახალხო კომისარიატის არსებობს შრომის ბაზრის საუწყებათაშორისო საბჭო.

2. საბჭო მოწყობა შემდეგი უწყებებისა და ორგანიზაციების წარმომადგენლთა შედეგისთვის: ა/ქსფსრ შრომის სახალხო კომისარიატისა — 2, ა/ქსფსრ სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭოსი — 2, გზათა სახალხო კომისარიატის რწმუნებულისა ა/ქსფსრ-ში — 1, ა/ქსფსრ მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატისა — 1, ა/ქსფსრ ფინანსთა სახალხო კომისარიატისა — 1, ამიერკავკასიის კოლეგიურ მეურნეობათა საბჭოსი — 1, ამიერკავკასიის პროფესიონალურ კავშირთა საბჭოსი — 2, სრულიად საკავშირო ლენინელ ახალგაზრდათა კომუნისტური კავშირის ამიერკავკასიის სამხარეო კომიტეტისა — 1, დიდორგოვან საწარმოთა მეშების ორგანიზაციებისა — 3, ამიერკავკასიის სარეწაო კონპერაციის კავშირისა — 1, ა/ქსფსრ გზატეტყილებისა, ყამირგზებისა და საავტომობილო ტრანსპორტის მთავარ სამმართველოსი — 1, ამიერკავკასიის რეინის გზების მშენებლობის სამმართველოსი — 1 და ამიერკავკასიის რეინის გზების პროფესიონალური კავშირისა — 1.

საბჭოს თვითონულ წევრს ჰყავს ჰყავს მოადგილე, რომელიც საბჭოს სხდომებში მონაწილეობას იღებს გადამწყვეტი ხმის უფლებით საბჭოს წევრის არყოფნის დროს.

საბჭოს წევრები და მათი მოადგილები დელეგირებულ იქნებიან სათანადო უწყებებისა და ორგანიზაციების მიერ; ამასთანავე მათი კანდიდატურა შეთანხმებულ უნდა იქნეს ა/ქსფსრ შრომის სახალხო კომისარიატთან, ხოლო საწარმოთა ზემოხსნებული სამი წარმომადგენელი მიიჩვევა საბჭოს შედეგისთვის იმ წესით, რასაც განსაზღვრავს ა/ქსფსრ შრომის სახალხო კომისარიატი ამიერკავკასიის პროფესიონალურ კავშირთა საბჭოსთან ერთად.

საბჭოს თავმჯდომარეს (ა/ქსფსრ შრომის სახალხო კომისარიატის წარმომადგენლთაგნ) და მის ორ მოადგილეს (ა/ქსფსრ სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭოს და ამიერკავკასიის პროფესიონალურ კავშირთა საბჭოს წარმომადგენლთაგნ) პერსონალურად დაინაშავს ა/ქსფსრ უმაღლესი ეკონომიკური საბჭო ა/ქსფსრ შრომის სახალხო კომისარიატის წარდგენით, რაც შეთანხმებულ უნდა იქნეს ა/ქსფსრ სახალხო მეურნეობის უმაღლეს საბჭოსთან და ამიერკავკასიის პროფესიონალურ კავშირთა საბჭოსთან.

3. საბჭოს დაეკისრება:

ა) განიხილოს და დაამტკიცოს შრომის ბაზრის მოწესრიგების ოპერატორი გეგმები:

1) სახალხო მეურნეობის ცალკეული დარგების მუშა-ძალით მომარაგების სფეროში;

2) მუშა-ძალის კვალიფიციური კადრების მომზადების სფეროში, რასაც ანხორციელებენ როგორც შრომის ორგანოები, ისე სამეურნეო ორგანოები;

3) სახალხო მეურნეობის ცალკეულ დარგებს შორის სპეციალისტების განწილების სფეროში;

4) უმუშევართაოვის შრომითი და მატერიალური დახმარების გაწევისა და უმუშევრობასთან საბრძოლველად სხვა ღონისძიებათა განხორციელების სფეროში;

5) იმ ღონისძიებათა დაფინანსების სფეროში, რაც ხორციელდება, შრომის ორგანოებისა და სამეურნეო ორგანოების მეშვეობით, შრომის ბაზრის ორგანიზაციისა, მუშა-ხელის კვალიტიციური კადრების მომზადებისა და უმუშევართაოვის დახმარების გაწევის დარღვებში;

ბ) განიხილოს იმ ყალრესს მნიშვნელობის დადგენილებებისა, განკურულებებისა და დირექტივების პროექტები, რაც გამოიცემა ა/ქსფსრ შრომის სახალხო კომისარიატის სახელით ან შეიტანება საკანონმდებლო ორგანოებში „ა“ პუნქტში აღნიშნული საკითხების თაობაზე;

გ) განიხილოს შრომის ბაზრის მდგომარეობის საკონიუნქტურო მიმოხილვები;

დ) იქნიოს კონტროლი აღნიშნული ოპერატორის გეგმების აღსრულების მიმოხილვისათვის.

4. საბჭოს სხდომები მოიწვევა საჭიროებისადამიხედვით, ხოლო თვეში ერთხელ მაინც.

საბჭოს სხდომის კანონიერებისათვის საჭიროა, რომ სხდომას დაესტროს საბჭოს წევრთა ან მთ მოადგილეთა ნახევრი რიცხვი მაინც და აგრეთვე თავმჯდომარე ან ერთი მისი მოადგილეთაგანი.

საბჭოს ყველა დადგენილება მიიღება ხმის მარტივი უმეტესობით.

5. უკეთ წევრი თანახმა არ არის საბჭოს დადგენილებისა, მას შეუძლიან განაცხადოს თავისი განსაკუთრებული აზრი, რაც წარდგენილ უნდა იქნეს წერილობით არა უგვიანეს სამი დღისა დადგენილების მიღების დღიდან.

ის დადგენილება, რომლის გამოც განცხადებულია პროტესტი, გადაიტანება გადასაწყვეტილ ა/ქსფსრ შრომის სახალხო კომისარიატის კოლეგიაში, ხოლო ის დადგენილება, რომელიც განპროტესტებული არ არის ამ წესით, ჩაითვლება შეთანხმებულად სათანადო უწყებებთან და ორგანიზაციებთან.

უკეთ საბჭოში წარმოლდებული უწყება ან ორგანიზაცია თანახმა არ არის ა/ქსფსრ შრომის სახალხო კომისარიატის კოლეგიის დადგენილებისა, მას შეუძლიან განაპროტესტოს ეს დადგენილება საამისოდ განსაზღვრული საერთო წესით.

6. ა/ქსფსრ შრომის სახალხო კომისარიატის უფლება აქვს საბჭოს მიერ განხილული ყოველი საკითხი ხელმოწერედ დააყენოს საბჭოს განსახილევლად.

7. საბჭოს უფლება აქვს ჩააბას თავის მუშაობაში როგორც იმ უწყებათა და ორგანიზაციათა წარმომადგენელნი, რომელიც წარმოდგენილი არ არიან საბჭოში, ისე ცალკეული კომპეტენტური პირები.

8. საბჭოს პყავს პასუხისმგებელი მდივნი, ხოლო ყველა სხვამხრივ მას მომსახურეობას უწევს ა/ქსფსრ შრომის სახალხო კომისარიატის აპარატი.

9. ა/ქსფსრ შედეგნილობაში შემაგალი რესპუბლიკურების შრომის სახალხო კომისარიატებთან, აზერბაიჯანის სსრ-ის შრომის სახალხო კომისარიატისა და საქართველოს სსრ-ის შრომის სახალხო კომისარიატის რწმუნებულებთან ივტონომიურ რესპუბლიკებსა და ოლქებში და აგრეთვე შრომის საოლქო განყოფი-

ლებებთან არსებობენ შრომის ბაზრის საუწყებათაშორისო საბჭოები. ამ საბჭოების შედგენილობა, კომპეტენცია და მუშაობის წესი განისაზღვრება ა/ქსფსრ შედგენილობაში შემავალი რესპუბლიკების კანონმდებლობით ამა დებულების შესაბამისად.

№ 262.

153. 1930 წლის შემოდგომის თესვის კამპანიის გეგმის შესახებ.

I.

წინამდებარე შემოდგომის თესვის კამპანიის აქვს უდიდესი სამეურნეო და პოლიტიკური მნიშვნელობა, რამდენადაც მის წინაშე სდგას სოფლის მეურნეობის შემდგომი წარმატებისა, მისი თესისებრივი მაჩვენებლების გაუმჯობესებისა და კოლექტიურ მეურნეობათა მშენებლობის გამაგრებისა და შემდგომი გაშლის ამოცანები.

შემოდგომის თესვის კამპანიის სამეურნეო ამოცანები განისაზღვრება ძირითადად მისი სამარცვლეულო ხასიათით და იმ მნიშვნელობით, რომ იგი აუცილებელი მომზადებელი ეტაპია გაზაფხულის თესვის პერიოდში ტეხნიკური ნაკვეთის გაფართოებისა, რასაც განსაკუთრებული როლი ექუთვნის როგორც ამიერკავკასიის, ისე მთელი კავშირის სახალხო მეურნეობაში. ამასთან დაკავშირებით საშემოდგომო ნათესი სივრცის გაფართოება უნდა მოხდეს ხელუხლებელი მიწებისა, ჯერ კიდევ შეუგუებელი მიწებისა და მელიორაციით მიღებული ტერიტორიის გამოყენებით; ხოლო ძირითადი კულტურების რაიონებში მათი სივრცე უნდა მცირდებოდეს და ადგილი ეთმობოდეს ტეხნიკური კულტურების განვითარებას.

II.

ამისდამიხედვით ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს:

1. განისაზღვროს შემდეგი დავალებანი საშემოდგომო ნაკვეთის დათესვისა და 1930 წელს მოსავლიანობის ზრდისათვის:

ნათესის რაოდენობა (ათასი ჰექ-ბათ):

	1929 წ.	1930 წ.	ნამატის	%-ი
აზერბაიჯანის სსრ	830,0	874,7	5,4	
სომხეთის სსრ	104,3	114,1	9,4	
საქართველოს სსრ	268,3	275,5	2,7	

ა/ქსფსრ 1.202,6 1.264,3 5,1

აღნიშნული ფართობიდან კოლექტიურ მეურნეობათა სექტორში ორიენტიულად უნდა დათესოს არა ნაკლებ 150—180 ათასი ჰექტარისა, რაც მთელი ა/ქსფსრ საშემოდგომო ნაკვეთის 12—15 პროცენტის შეადგენს. ამასთანავე, საქართველოში და სომხეთში პროცენტი, საშუალოდ, მეტი უნდა იყოს, ვიდრე აზერბაიჯანში.

მოსავლიანობის ზრდა ა/ქსფსრ-ში აღნიშნოს 6-7 პროც.

2. ზემოაღნიშნულ საგეგმო დავალებათა შესასრულებლად მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატის ორგანოების და კოლექტიურ მეურნეობათა და კო-ოპერატორების სისტემის უნდა განახორციელონ ზემდეგი ღონისძიებანი:

ა. სამეურნეო-აგრიკულტურულ ხფეროში:

ა) გადიდებს ჯიშიანი ნატესების ფართობი, რამაც უნდა მიაღწიოს:

აზერბაიჯანის სსრ-ში	—	არა ნაკლებ 10.000 ჰექტ.
სომხეთის სსრ-ში	—	" " 20.000 "
საქართველოს სსრ-ში	—	" " 782 "
ა/კსფსრ-ში	—	არა ნაკლებ 30.782 ჰექტ.,

რისთვისაც განხორციელებულ იქნეს ჯიშიან თესლეულთა პპრობაცია (წმინდა და შიანობის დადგინდება) და შეიქმნას მათგან სპეციალური ფონდები მოსახლეობისათვის მისაწოდებლად შემუშავებული გეგმების მიხედვით; თანაც თესლის თვითეული ცალკე ჯიშისათვის ნაჩენები იქნეს მოქრეფის რაონები და დათესების რაონები. რადგანაც ჯიშიანი თესლით დატესების დავალებანი მინიმალურია, მიღებულ იქნეს ღონისძიებანი მთლიად ქონებული ჯიშიანი თესლის 100%-ით გამოყენებისათვის;

ბ) განხორციელებულ იქნეს მარცვლეულის გაწევნდა 100 პროც., რისთვისაც უზრუნველყოფილ იქნეს მარცვლის საჭმენდი მანქანების წესიერი გამოყენება და დატვირთვა (დაწესდეს ცვლადობა, მისი გამოყენების კალენდარული გეგმები და ეს გეგმები მიწევდნენილ იქნეს სოფლამდე);

გ) განხორციელებულ იქნეს მარცვლეულის დაწამლვა:

აზერბაიჯანის სსრ-ში	—	200.000 ცენტნ.
სომხეთის სსრ-ში	—	52.000 "
საქართველოს სსრ-ში	—	248.000 "

ა/კსფსრ-ში	—	500.000 ცენტნ.
------------	-------------	----------------

მარცვლეულის წესიერი დაწამლვის ორგანიზაციისათვის განხორციელებულ იქნეს ინსტრუქტაციი სათანადო ადგილობრივი მომუშავებისათვის;

დ) განხორციელებულ იქნეს 100 პროცენტით ხენა ყველგან, სადაც რელიეფი ამის შესაძლებლობას იძლევა, რეინის გუთნებით; სატრაქტორო ხენამ მოიცავს არა ნაკლებ 220 ათასი ჰექტარისა.

ტრაქტორების დატვირთვა მიღწეულ იქნეს 20 საათამდე და ტრაქტორების უზრუნველყოფილ იქნეს განათების ხელსაწყობით;

ე) განხორციელებულ იქნეს აღრეულ ნასვენთა მოხვნა:

აზერბაიჯანის სსრ-ში	—	250.000 ჰექტარის ფართობზე;
სომხეთის სსრ-ში	—	40.000 "
საქართველოს სსრ-ში	—	100.000 "
ა/კსფსრ-ში	—	390.000 ჰექტ. ფართობზე.

ამისთვის ჩატარებულ იქნეს თავის დროზე საშემოდგომო ნათესის კონტრაქტაცია და აღრეული ხვინისთვის დაწესებულ იქნეს ავანსი 8 მან. რაოდენობით 1 ჰექტარზე;

3) მიღებულ იქნეს ლონისძიება კველა ქონებული მშერივად-მოხვევი მანქანის 100 პროცენტით გამოყენებისათვის და მარცვლეულთა ოქსვის დროს შემოღებულ იქნეს ორცულიდი მუშაობა;

ზ) მიღლინარე წლიდან დაწყებულ იქნეს ყველა საბჭოთა მეურნეობაში და მიწათმოწყობილ კოლექტიურ მეურნეობაში თესლოთბრუნვის განხორციელება და მიწათმოწყობის გეგმაში შეტანილ იქნეს წესიერი თესლოთბრუნვის შემოლება ახლად მიწათმოსაწყობ კოლექტიურ მეურნეობებისათვის;

ი) მინერალური სასუქით გასაპატივიებელი ფართობი ა/კსუსრ შედგენილობაში შემავალ რესპუბლიკურში განსაზღვრულ იქნეს საშუალოდ არა ნაკლებ 8.000 ჰექტარისა;

უზრუნველყოფილ იქნეს ოვის ღრუბე მანქანების მიღწევა ადგილებამდე
და მათი წესირი გამოყენება; განხორციელებულ იქნეს 100%-ით ყველა სა-
სოფლო-სამეურნეო მანქანის რემონტი, რისოლისაც ივლისის 20-თვის უნდა მოხ-
დეს სარემონტო სახელოსნოების მიზნად ბულობის შემოწმება და აგვისტოს 1-თვის
დამთავრდეს სარემონტო ბრიგადების ორგანიზაცია და ადგილური საკანკალენი;

(၂) განსორციელდეს ნათესების კონტრაქტაცია ისე, რომ კონტრაქტაციამ 100 პროცენტია მოიცვას კოლეგიუს მეურნეობათა ნათესები, ხოლო ინდუსტრიულური მეურნეობებისა—მაქსიმუმმაღლა; ამინივად, საშემოდგომო თესვის კაპიანის დროს დაკონტრაქტებულ უნდა იქნეს არა ნაკლებ, ვიდრე 290.000 ლარი, ნერი საშემოდგომო პურეული,—აქედან არა ნაკლებ, ვიდრე 235.000 ლარი ხორბაო:

მ) ზამთრისპირული ნახნავის (შემოდგომისა და ზამთრის ნახნავი საგაზაფულოლ) ფართობი, საბამე რაიონების ზამთრის ნახნავის ჩათვლით, განსაზღვრულ იქნის:

აქტუალისაკინ	სსრ-ში	150.000	ჰერც.	აქტუალი	ბამბა	—100.000	ჰერც.
სომხეთის	სსრ-ში	40.000	ჰერც.	აქტუალი	ბამბა	— 18.000	ჰერც.
საქართველოს	სსრ-ში	80.000	ჰერც.	აქტუალი	ბამბა	— 6 000	ჰერც.

ଓ/କ୍ଷୁଣ୍ଣସର-ଶି . . . 270.000 ଟଙ୍କାଟି; ଅନ୍ତରାଳ ଦାମବା—124.000 ଟଙ୍କାଟି.

პ. საორგანიზაციო სტუროში:

5) კაბინის საერთო გეგმის საფუძველზე შემუშავებულ იქნეს კონკრეტული გეგმები სარაიონ და სასოფლო მასშტაბით და ეს გეგმები, არა უგვანეს

1930 წ. აგვისტოს 15-სა, მიწვდენილ იქნეს სოფლამდე, კოლექტიურ მუზეუმ-ბამტე და კალეგიულ კომისაშობე;

აღგილობრივი აღმასრულებელი კომიტეტებისა და სასოფლო საბჭოების პლენურებზე, სამანქანო-სატრაქტორო სადგურებისა, საბჭოთა მეურნეობებისა და ქოლეგიურ მეურნეობების საწარმოთ თათბირებზე, მოჯამაგირეთა და ღარიბ და საშუალო გლეხთა მასსების ფართო კრებებზე,—აღილობრივი აგრძონომიული ძალებისა და აგრძორშეუნებულების მონაწილეობით,—ფართოდ იქნეს განხილული ამა თუ იმ რაიონის საშემოდგომო კამპანიის კონკრეტული გეგმები;

იმავე დროისათვის ამიერკავკასიის მიწათმოქმედების სახლონ კომისარი-ატა, კოლექტიურ მეურნეობათ საპოსტან ერთად, დაუგზავნოს აღილებს სა-მანქანო-სატრაქტორო საღარებებისა, საპოსტა მეურნეობებისა და კოლექტიურ მეურნეობებისათვის ოგვივის კამპანიის ჩატარების სანიმუშო სამშაო გეგმები;

8) ადგილობრივ კამპანიის ჩასატარებლად საჭირო მუშაობის მოწყობისა და ხელმძღვანელობისთვის წინადადება მიეცეს საადგილომაზულო ორგანოებსა და სასოფლო-სამეურნეო კომისარიას აწარმოონ სასოფლო-სამეურნეო აქტივისა და აგრძორჩმუნებულების მომზადება და გარდამზადება კურსებისა და კონფერენციების მოწყობით;

ამიერკავკასიის მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატმა უნდა შეიმუშაოს აგვისტოს 1-თვის სოფლის მეურნეობის სპეციალისტებისა, სასოფლო-სამეურნეო უმაღლესი სასწავლებლებისა და ტეხნიკუმების სტუდენტების მობილზაკიის გეგმა საშემოდგომო კამპანიის მომზადებისა და ჩატარების პერიოდისა თვის;

(დ) რათა გაძლიერებულ იქნეს ღარიბ მცურნეობათა საორგანიზაციო-სა-
წარმოო დახმარება საბჭოთა და კონპერატული ორგანების მხრით, ამიერ-
კავკასიის მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატმა და სასოფლო-სამეურნეო
ამსაგადობათა რესპუბლიკანური კავშირების ამიერკავკასიის კავშირმა უნდა შე-
იმუშაონ თავიანთი სისტემისათვის რაიონისა და სოფლის ხაზით ამ დახმარების
კონკრეტული გვერდი, შეამოწმონ ღარიბთა კონპერატორების ფონდების ხარჯვა
და უზრუნველყოფა ამ ფონდების დანიშნულებისამგბრ გამოყენება;

ამავე დროს გაშლილ იქნეს საწარმოო დახმარება სოფლის მეურნეობის განსაზოგადოებული სექტორის მხრით ღარიბ და საშუალო ინდიკილუალურ მეურნეობათათვის, უმთავრესად მით, რომ, საკუთარი თესვის დამთავრებას შემდეგ, მუშათა ბრიგადები, მანქანები და საწევი ძალა მიმართულ იქნეს ინდიკილუალურ მეურნეობათა მინდვრებზე.

ღარიბ და საშუალო მეურნეობათა დახმარება წინამდებარე საშემოდგომო კამპანიის პერიოდში გაშლილ უნდა იქნეს თავის დროშე და იმდენად ფართოდ, რომ ამ დახმარების გაწევით არა მარტო პრაქტიკულად გამოსწორებულ იქნეს ღარიბ და საშუალო მეურნეობათა მიმართ გაზაფხულშე ჩადენილი შეცდომანი და მემარტინენ გადახვევანი, არამედ ამავე დროს შექმნას ისეთი მდგომარეობა, რაც ხელს შეეწყობს ღარიბ და საშუალო მეურნეობათა მასსებს ნებაყოფლობით გადავიდნენ წარმოების კოლექტიურ ფორმებზე.

III

1. საშემოდგომო კამპანიის წარმატებით განხორციელება შეიძლება უზრუნველყოფილ იქნეს სოფლის ფართო მასსების თვითმოქმედებისა და ინციატივის და ქალაქის მუშათა ორგანიზაციების დახმარებისა და ხელმძღვანელობის საშუალებელზე.

საჭიროა მთლად საბჭოთა და კოპერატიული საზოგადოებრიობისა, კოლექტიურ მეურნეობათა წევრებისა და სოფლის ღარიბ და საშუალო გლეხთა მასსების აქტივობის მობილზაცია საშემოდგომო თესვის უაღრესი მნიშვნელობის საკითხების გარშემო. საჭიროა, რომ ქალაქები საბჭოთა, პროფესიონალურმა და საზოგადოებრივმა ორგანიზაციებმა თავის ღროშე მოახდინონ მუშათა ბრიგადებისა, მუშა-ორგანიზატორებისა და აგიტატორ-პროპაგანდისტების შერჩევა, მომზადება და ადგილებზე გაგზავნა. ფართოდ უნდა გაიშალოს მუშაობა საშემოგომო თესვის კამპანიის ამოცანების ახსა-განმარტებისა და აგრო-ტექნიკურ ღონისძიებათა პროპაგანდისათვის, რისთვისც გამოყენებულ უნდა იქნეს მასსიური სააგიტაციო ზეგავლენის ყოველგვარი საშუალება (ბეჭდვითი სიტყვა, გამოცენა, რადიო, კინო, აგრონომიული ლაშქრობა) და მოხდეს მობილზაცია ქვედა პოლიტიკათლების ქსელისა—თესვის კამპანიისათვის კულტურულ-პოლიტიკური მომსახურეობის გასაწევად.

2. წინამდებარე საშემოდგომო კამპანია, როგორც ფართოდ გაშლილი სოციალისტური შეტევის უაღრესი მნიშვნელობის ეტაპი, გაიღლის სოფლად მომქმედი კულასობრივი მტერის გაცავუებული წინააღმდეგობის პირობებში.

მხოლოდ კოლექტიურ მეურნეობათა წევრების მასსაზე დაყრდნობით, მოჯამავრეთა და ღარიბ გლეხთა ჯგუფების განმტკიცებით და საშუალო გლეხებთან კაეშირის გაძლიერებით, თანაც ადგილობრივი საბჭოების გამაგრებით და კულაქზე ფართოდ გაშლილი იერიშის მიწანით შეიძლება კოლექტიურ მეურნეობათა მშენებლობის განმტკიცებისა და შემდგომი გაფართოების პრობლემის გადაწყვეტა და აქსფსრ სოფლის მეურნეობის წარმატება.

IV

დაეკისროს ა/კსფსრ მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატს საშემოგომო თესვის კამპანიის ხელმძღვანელობა და თესვის კამპანიის სამზადისისა და

განხორციელების საქმის მსვლელობის ათ-ათდღიურობითი ანგარიშების ორგანიზაციია.

ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს
თამაშების მოადგილე ა. ბეგზადიანი.

ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა
საბჭოს საქმეთა შპართველის თან. დრ. აღმ. ა. ბანოვიჩი.

1930 წ. ივლისის 8.

ტფილისი-სასახლე.

გამოქვეყნებულია „ზარია ვოსტოკა“-ს 185 №-ში 1930 წ. ივლისის 13-ს.

№ 263.

154. საშემოდგომო თესვის კამპანიის ჩატარებისათვის დანიშნული განსაკუთრებული რწმუნებულის შესახებ.

ამიერკავკასიის ენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის 1930 წ. ივლის 5. ის დადგენილების განსაყითარებლად, რომლითაც ამს. ერზინჯიანი დაინიშნა განსაკუთრებულ რწმუნებულად ა/ქსფსრ-ში საშემოდგომო თესვის კამპანიის ჩატარებისათვის, ხოლო ამს. ჯულელი—მის მოადგილედ, —ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს:

1. საშემოდგომო თესვის კამპანიის ჩატარებლად დანიშნულ განსაკუთრებულ რწმუნებულს დაეკისროს—საერთო ხელმძღვანელობა და მეოთვალყურეობა გაუწიოს საშემოდგომო თესვის კამპანიის მომზადებას და ჩატარებას და აგრეთვე კონტროლი იქონიოს სსრკ-ისა და ა/ქსფსრ-ის მთავრობის მიერ საშემოდგომო თესვის კამპანიის ჩატარებლად საჭირო ღონისძიებათა შესახებ გამოცემული დადგენილებების შესრულებისათვის.

2. 1-ლ მუხლში იღნიშნული ამოცანის შესასრულებლად საშემოდგომო თესვის კამპანიის ჩატარებისათვის დანიშნულ განსაკუთრებულ რწმუნებულს უფლება ეძლევა:

ა) მოსთხოვს ა/ქსფსრ ორგანოებსა და აგრეთვე რესპუბლიკანურ და აფგილობრივ ორგანოებსა და ორგანიზაციებს—შესასრულონ დაუყოვნებლივ ყველა მისი განკარგულება და წარუდგინონ მას ცნობები საშემოდგომო თესვის კამპანიის მომზადებისა და მსვლელობისთან დაკავშირებულ ღონისძიებათა შესახებ;

ბ) მოსთხოვოს ყველა დაწესებულებასა, საწარმოს და ორგანიზაციას—დაუყოვნებლივ და უცილობლად ააცილოს საქმეს საშემოდგომო თესვის კამპანიის მომზადებისა და ჩატარების სფეროში შემჩნეული ნაკლი;

გ) დაადგას აღმინისტრატული გადასახდელი და სამართალში მისცეს ყველა ის თანამდებობის პირი, ვინც თავის დროშე ან სათანადოდ არ შესარუ-

ლებს მის განკარგულებას, ვინც გამოიჩენს უთაურობას ან ჩაიდენს ისეთ მოქმედებას, რასაც შეუძლიან ცუდი გავლენა მოახდინოს თესვის კამპანიის წარმატებით ჩატარებაზე;

ღ) სასტრატო, გადაუდებელ შემთხვევაში, გადასწყვიტოს ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს სახელით საშემოდგომო ოქსვის კამპანიის მომზადებისა და ჩატარებასთან დაკავშირებული ყველა საქითხი, რაც შემდგომ უნდა მოახსენოს სახალხო კომისართა საბჭოს.

ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს
თავმჯდომარის მოადგილე ა. ბეგზადიანი.

ა/ქსფსრ სახალხო კომისართა
საბჭოს საქმეთა მმართველის თან. დრ. ალმ. ა. ბანოვიჩი.

1930 წ. ივლისის 8.
ტფილისი—სასახლე.

გამოქვეყნებულია „ზარია კოსტოკა“-ს 186 №-ში 1930. წ. ივლისის 14-ს.